

**Анализ и оценка на
действащите задължения за осигуряване на обществени
телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп
до гласови телефонни услуги с определено качество,
осигуряване на телефонен указател и осигуряване на
телефонни справочни услуги, наложени като задължения за
предоставяне на универсална услуга като част от услугите от
обхвата на универсалната услуга**

Приложение към Решение № XX/XX.XX.2021 г.

РЕЗЮМЕ

Съгласно действащата нормативна уредба националният регулаторен орган в лицето на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) е длъжен да преразгледа действащите задължения за осигуряване на обществени телефонни апарати (ОТА) и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга в срок до 6 месеца от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения¹.

Настоящият документ представлява анализ и оценка на необходимостта от осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги като задължения за предоставяне на универсална услуга. В него се разглеждат тенденциите в ползването на ОТА, телефонен указател и справочни услуги в контекста на развитието на пазара на електронните съобщения, потреблението и технологичното развитие на сектора.

Оценката на необходимостта от действащите задължения, като част от обхвата на универсалната услуга, е извършена на база данни за минал период от десет години (2010-2020 г.) и е направена прогноза за бъдещото развитие отчитайки потребителските нагласи за използване на услугите и моделите по отношение на използване на услугите и потреблението на разглежданите услуги.

В резултат на извършения анализ в **Раздел IV** на документа, имащ за цел да оцени необходимостта от посочените услуги като задължения за предоставяне на универсална услуга, КРС достигна до заключението, че следва да отмени задължението за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги. .

Заключението е направено на база анализа на следните критерии:

- Развитие на пазара на електронни съобщения;
- Тенденции в потреблението на обществените телефонни апарати, телефонния указател и телефонните справочни услуги;
- Потребителски нагласи и модели по отношение на използване на обществените телефонни апарати, телефонния указател и телефонните справочни услуги.

Заключенията от анализа сочат, че технологичното развитие в сектора на електронните съобщения и съществени изменения в потребностите на крайните потребители изместват обществените телефонни апарати, телефонния указател и телефонните справочни услуги като услуги от обществен интерес. Поради това действащите задължения за осигуряването на посочените услуги се превръщат в административна и финансова тежест за задълженото предприятие. Липсата на значимост за потребителите и силното ограничаване на ползването на тези услуги от крайните потребители дава основание на КРС да отмени задължението за осигуряването им като услуги от обхвата на универсалната услуга. Мотивите за това са разгледани в **Раздел V** на документа.

¹ обн. ДВ. бр.20 от 9 март 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

РЕЗЮМЕ	2
I. Въведение.....	4
1. Правна рамка	4
2. Процедура за преразглеждане на действащите задължения за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга.....	5
2.1. Универсална услуга	5
2.2. Анализ и оценка на потребността от обществени телефонни апарати, справочни услуги и телефонни указатели	6
II. Обществено обсъждане	8
III. Състояние и развитие на българския пазар на обществени телефонни услуги	9
1. Развитие на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение	9
1.1. Фиксирани телефонни постове.....	9
1.2. Потребление на фиксирана телефонна услуга	10
1.3. Тенденции на пазара на фиксирана телефонна услуга	12
2. Развитие на мобилните гласови телефонни услуги	13
2.1. Абонати на мобилни гласови телефонни услуги	13
2.2. Потребление на мобилни гласови телефонни услуги	15
2.3. Перспективи за развитие	17
IV. Анализ на необходимостта от осигуряване на обществени телефонни апарати, справочни услуги и телефонен указател като част от задължението за предоставяне на универсалната услуга	19
1. Обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество	20
2. Осигуряване на телефонен указател	21
3. Осигуряване на телефонни справочни услуги	24
V. Изводи относно действащите задължения за осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, на телефонен указател и на телефонни справочни услуги, като част от услугите от обхвата на универсалната услуга	26
VI. Оценка на ефекта от преразглеждане на задълженията за осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга	28

I. Въведение

1. Правна рамка

Действащата към настоящия момент „Европейска регулаторна рамка за електронни съобщителни мрежи и услуги” (Европейска регулаторна рамка/ Европейски кодекс за електронни съобщения)² е въведена в българското законодателство със Закона за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения, обн. ДВ. бр.20 от 9 март 2021 г. (ЗИД на ЗЕС/закона). Рамката е предмет на периодичен преглед, продиктуван от необходимостта нормативната база да бъде приведена в съответствие с технологичните и пазарните промени. В тази връзка концепцията за универсалната услуга също следва да се развива в регулаторен аспект, за да отразява напредъка в технологиите, развитието на пазара и промените в търсенето на ползвателите.

Универсалната услуга е икономически, правен и бизнес термин, използван най-вече в регулирани индустрии, който се позовава на практиката за предоставяне на услуги на базово ниво на всеки гражданин на страната. В този смисъл, в областта на електронните съобщения, универсалната услуга представлява защитна мрежа, която гарантира наличността на минимален набор от услуги за всички крайни ползватели.

Либерализацията на далекосъобщителния отрасъл и развитието на конкуренцията осигуриха условия за свободен избор на съобщителни услуги от страна на крайните ползватели при отчитане на техните потребности от качество и цена. От друга страна динамиката в сектора и промените в потребителското търсене създадоха необходимост от промяна в концепцията за услугите в обхвата на универсалната услуга с оглед значимостта на участието на всички граждани в социалния и икономически живот на страната. В последните десет години моделите на потребление и търсене на услуги от потребителите коренно се промениха като традиционните гласови телефонни услуги се изместват от интернет базирани услуги, които потребителите използват от различни свързани устройства (смартфони, таблети, фаблети и др.). Достъпът до глобалната мрежа осигурява все по-широк спектър от дигитални услуги, поставящи все по-големи изисквания към мрежите и устройствата, чрез които тези услуги се предоставят. Поради това в действащата регулаторна рамка обхватът на универсалната услуга е изменен и включва:

1. предоставяне на услуги за гласови съобщения чрез свързване в определено местоположение към обществена електронна съобщителна мрежа независимо от използваната технология, и

2. осигуряване на подходящ широколентов достъп до интернет в определено местоположение, чрез който могат да се поддържат най-малко следните услуги:

- а) електронна поща;
- б) търсачки за търсене и намиране на всякакъв вид информация;
- в) базови онлайн инструменти за обучение и образование;
- г) онлайн вестници или новини;
- д) закупуване или поръчка на стоки или услуги онлайн;

² Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения

- е) търсене на работа и инструменти за търсене на работа;
- ж) общности за работа в мрежа с професионална цел;
- з) интернет банкиране;
- и) използване на електронни административни услуги;
- к) социални медии и комуникация в реално време чрез текстови съобщения;
- л) гласови и видеоразговори.

3. предоставяне на услуги, различни от посочените по т. 1 и 2, за които са налице действащи задължения за предоставяне на универсална услуга.

В съответствие с §356 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗИД на ЗЕС, в срок до 6 месеца от влизането в сила на закона, КРС следва да преразгледа действащите задължения за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга. Посоченото задължение за националните регулаторни органи на държавите членки е предвидено в чл. 87 на Европейския кодекс за електронни съобщения и пояснено в съображение 235, с оглед осигуряване на стабилност и подпомагане на постепенния преход. По този начин държавите членки могат да продължат да гарантират предоставянето на услугите, включени в обхвата на универсалната услуга на своята територия въз основа на Директива 2002/22/ЕО³, ако тези или сравними с тях услуги не са налични при нормални търговски условия. Така се осигурява гъвкавост на държавите членки, необходима за отчитане на различните национални особености по отношение на продължаващо предоставяне на обществени телефони, указатели и справочни услуги в режима на универсалната услуга, ако потребността от тези други услуги бъде установена.

Предвид изложеното и в изпълнение на § 356 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС КРС изготви настоящия анализ.

2. Процедура за преразглеждане на действащите задължения за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга

Преразглеждането на действащите задължения за предоставяне на обществени телефони, указатели и справочни услуги в рамките на обхвата на универсалната услуга се извършва съобразно § 356 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС. В съответствие с посочената разпоредба, КРС извършва анализ за установяване на потребността от тези услуги, като се отчитат националните условия.

2.1. Универсална услуга

Универсалната услуга е набор от услуги с определено качество, предлагани на всички потребители независимо от географското им местоположение на територията на страната на достъпна цена. Чрез нея се гарантира наличността на минимален набор от услуги за всички крайни ползватели на достъпни цени, за да се предотврати социалната изолация, породена от липсата на такъв достъп, и да се премахнат пречките

³ ДИРЕКТИВА 2002/22/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 7 март 2002 година относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга)

за гражданите да участват пълноценно в икономическия и социалния живот на страната.

В съответствие с регулаторната рамка⁴, действаща до приемането на Европейския кодекс за електронни съобщения съгласно чл. 182, ал. 2 от действащия до 9 март 2021 г. ЗЕС универсалната услуга включваше:

1. свързване в определено местоположение към обществена електронна съобщителна мрежа независимо от използваната технология;
2. предоставяне на обществени телефонни услуги чрез свързването по т. 1, което да позволява осъществяване на входящи и изходящи национални и международни повиквания;
3. осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, които осигуряват провеждане и на безплатни спешни повиквания към национални номера и към единния европейски номер за спешни повиквания "112";
4. осигуряване на телефонен указател с номера на всички абонати на обществени телефонни услуги;
5. осигуряване на телефонни справочни услуги, достъпни за всички крайни потребители, включително ползващите обществени телефони и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги;
6. осигуряване на достъп до обществени телефонни услуги, включително услугите за спешни повиквания, телефонен указател и справочни услуги за хора с увреждания, подобни на ползваните от другите крайни потребители.

Отчетената значимост на свързаността за социалното и икономическо развитие на държавите членки, в т.ч. повишаването на конкурентоспособността на Европа като цяло, постави необходимостта от преразглеждане на концепцията за универсалната услуга. В тази връзка в целите на Европейския кодекс за електронни съобщения бе заложена допълнителна цел за свързаност и подходящият ширококоловен достъп до интернет бе включен в обхвата на универсалната услуга. В същото време, по отношение на ОТА, справочните услуги и указателите, Европейската комисия предоставя на държавите членки възможността да анализират необходимостта от запазването им като част от универсалната услуга, с оглед плавния преход към новата регулаторна рамка.

2.2. Анализ и оценка на потребността от обществени телефонни апарати, справочни услуги и телефонни указатели

Целта на анализа е да се проследи развитието на електронните съобщения в периода 2010 – 2020 г. и да се очертаят тенденциите в потреблението и нагласите на ползвателите. Въз основа на данните за динамиката в сектора на електронните

⁴ Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно достъпа до електронни съобщителни мрежи и тяхната инфраструктура и взаимосвързаността между тях, Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги, Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги, Директива 2002/22/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги, Регламент (ЕС) № 531/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза, изменен с Регламент (ЕС) № 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г., ОВ L 310, 26.11.2015 г., стр. 1 и Регламент (ЕС) № 2017/920 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г.

съобщения, да се оцени необходимостта от осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги като задължения за предоставяне на универсална услуга на територията на страната. В резултат на анализа и изводите от него КРС ще преразгледа действащите задължения за осигуряване на обществени телефонни апарати, указатели и справочни услуги в рамките на задълженията за универсалната услуга съгласно §356 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС.

II. Обществено обсъждане

III. Състояние и развитие на българския пазар на обществени телефонни услуги

В настоящия раздел се разглежда състоянието и развитието на българския пазар на обществени телефонни услуги за периода 2010 – 2020 г., в т.ч. ползването на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, телефонен указател и телефонни справочни услуги. Настоящият анализ се основава на данните от годишните доклади на КРС за съответния период, като се фокусира върху предоставянето на фиксирана и на мобилна гласова услуга, ОТА, телефонни указатели и справочни услуги. Това дава възможност да се проследят промените в потребителските нагласи и предпочитания по отношение на електронните съобщителни услуги, които имат пряко влияние върху потреблението на услугите от обхвата на универсалната услуга. По този начин може да се направи обективна оценка на необходимостта и ползата за обществото от осигуряване на ОТА, телефонни указатели и справочни услуги.

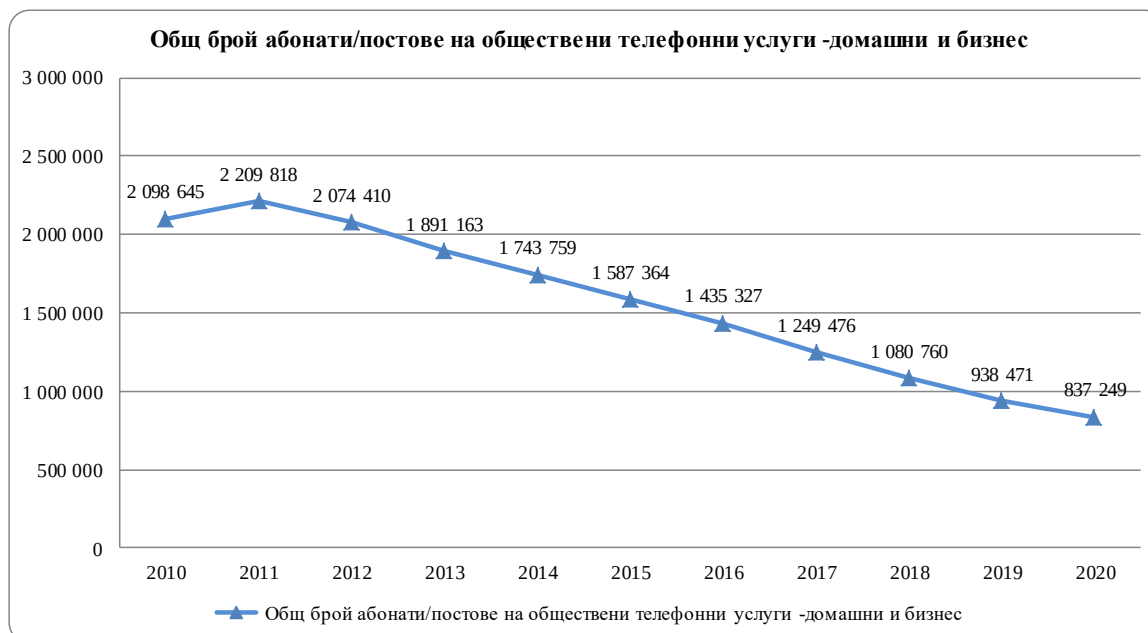
1. Развитие на обществени телефонни услуги, предоставяни в определено местоположение

1.1. Фиксирани телефонни постове

Към края на 2020 г. броят на фиксираните телефонни постове в страната е 837 249. Данните, с които КРС разполага, показват, че за разглеждания период е налице трайна тенденция на намаление в броя на фиксираните телефонни постове у нас. Отчетеният спад в края на 2020 г. спрямо 2010 г. е в размер на 60,11%.

Посоченият спад в броя на фиксираните телефонни постове в България се дължи основно на намалението в броя на постове на историческото предприятие „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД.

Фигура 1

Източник: Данни, подадени в КРС

Намалението на фиксираните телефонни постове се отразява и върху показателя „фиксирана телефонна плътност“. Във Фигура 2 е представено сравнение на

изменението на фиксираната телефонна плътност (по население и домакинства) за периода 2010 – 2020 г.

Фигура 2

Източник: Данни, подадени в КРС

Видно от горната фигура, отчетената низходяща тенденция в броя на фиксираните телефонни постове за периода 2010 – 2020 г. обуславя трайна тенденция на намаление и при показателя „фиксирана телефонна плътност” (спад с почти 15,89 процентни пункта по население и с 38,36 процентни пункта по домакинства). Към края на 2020 г. показателят фиксирана телефонна плътност по домакинства възлиза на 20,74%, което показва, че по-малко от една трета от домакинствата в страната имат фиксиран телефон. За сравнение, в края на 2010 г. 59,10% от домакинствата са имали фиксиран телефон⁵. Предпоставка за намаляващия интерес е широкото навлизане на мобилните телефони, осигуряващи на потребителя възможност за достъп до гласови услуги независимо от неговото местоположение.

1.2. Потребление на фиксирана телефонна услуга

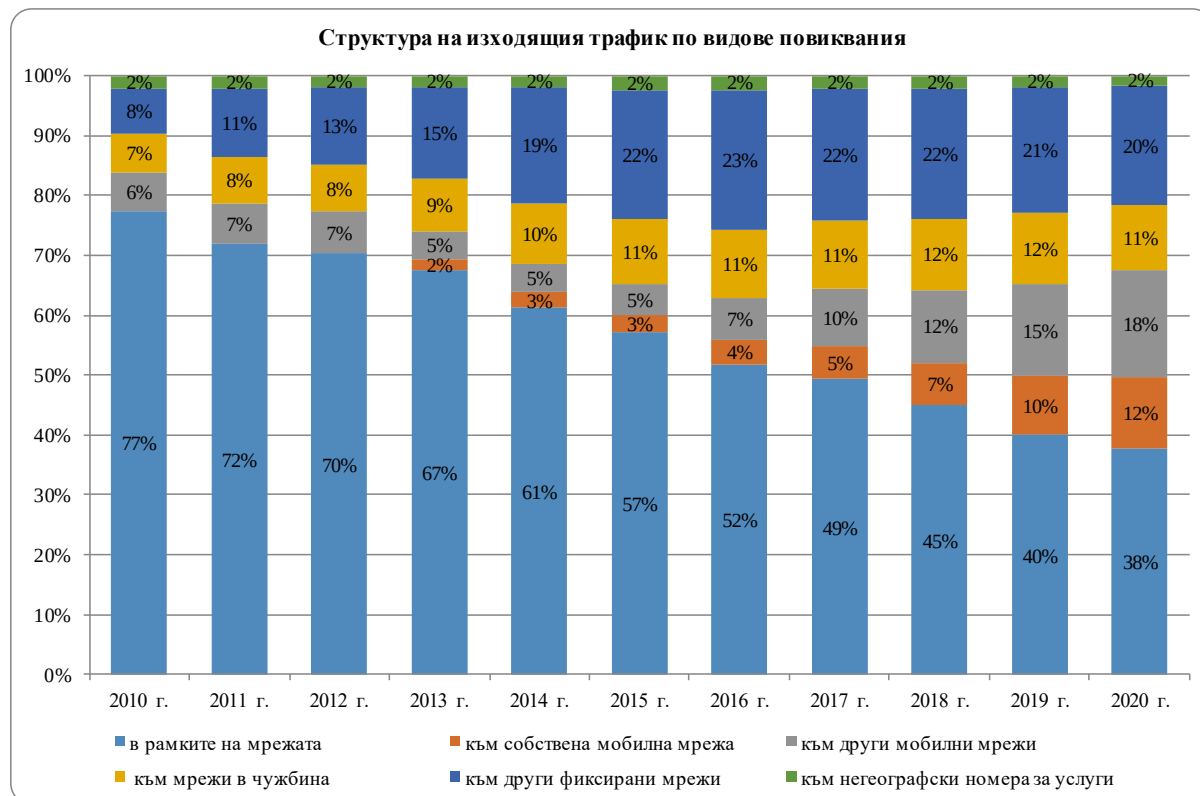
Потреблението на фиксирана телефонна услуга в периода на настоящия анализ следва тенденциите на спад в броя на фиксираните телефонни постове. През 2020 г. обемът на генерирания от абонати трафик е намалял с 75,76% в сравнение с 2010 г.

Според данните, с които КРС разполага, се наблюдава изменение на структурата на потреблението, което е представено на фигура 3 по-долу. В периода 2010-2020 г. трафикът от повиквания в рамките на собствената фиксирана мрежа намалява значително като относителен дял в общото потребление – от 77% през 2010 г. на 38% през 2020 г. За сметка на това трафикът към други фиксирани мрежи се увеличава от 8% през 2010 г. на 20 % през 2020 г. Същевременно през 2020 г. се отчита нарастване с 12% спрямо 2010 г. при обема генериран вътремрежов трафик от

⁵ Показателят проникване по население е изчислен въз основа на данни на НСИ: <http://www.nsi.bg/bq/content/2975/%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BF%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%B5%D0%BD%D0%B5-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BB>; показателят проникване по домакинства е изчислен въз основа на данни за брой на обикновените домакинства (3 005 589) от „Преброяване на населението и жилищния фонд към 01.02.2011 г.” на НСИ.

фиксирана към собствена мобилна мрежа, както и увеличаване със същия процент за разглеждания период на обема трафик към други мобилни мрежи. Единствено трафикът към негеографски номера за услуги се запазва стабилен за целия период. Изходящите повиквания към мрежи в чужбина се повишават от 2010 г. до 2014 г., като до 2020 г. запазват дела си.

Фигура 3

Източник: Данни, подадени в КРС

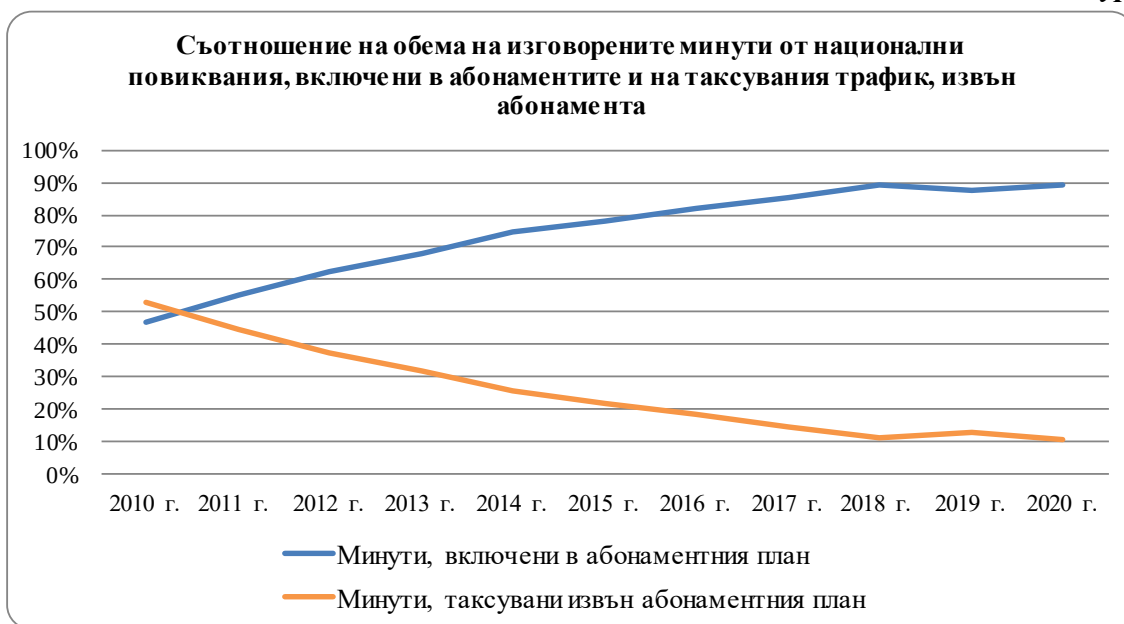
Предпоставка за изменението на структурата на изходящия трафик е засилената конкуренция вследствие на регулаторната намеса на съответните пазари на едро. Наложените специфични задължения за достъп, равнопоставеност, прозрачност и ценови ограничения допринесоха за подобряване на конкурентната среда и премахване на бариерите за навлизане на пазара. Това се отразява и върху крайните ползватели, чрез предлагането от страна на предприятията на нови абонаментни планове с включен все по-голям обем минути към всички национални мрежи.

Следва да се отбележи, че промяната в структурата на изходящия трафик се дължи и на намаляващия брой абонати на фиксирани мрежи, което е разгледано в т. 1.1. от настоящия раздел. Това се дължи на факта, че фазата на зрялост на пазара на фиксираната телефонна услуга е завършила и преминава във фаза на спад.

На фигура 4 е представена графично информацията относно потреблението във фиксирани мрежи, както и съотношението на обема на изговорените минути за национални повиквания, включени в абонаментните планове и изговорените минути извън тях. Ясно се вижда, че основното потребление към национални мрежи, в т. ч. собствената фиксирана мрежа, към фиксираните мрежи на други предприятия и към мобилни мрежи (собствена и на други предприятия) е включено в абонаментните планове. През 2020 г. това потребление достига 89% при близо 47% в началото на разглеждания период. Поради това има значително намаление на изходящия трафик,

извън абонамента, който се таксува от предприятията и от малко над 50% през 2010 г., достига близо 10 % през 2020 г.

Фигура 4

Източник: Данни, подадени в КРС

Делът на трафика по видове национални повиквания в общия обем национален трафик, включен в абонаментите се изменя както следва:

- в рамките на мрежата – от 77% през 2010 г. – на 38% през 2020 г.;
- към други фиксирани мрежи – от 8% през 2010 г. – на 20% през 2020 г.;
- към собствена мобилна мрежа – от 2% през 2014 г. – на 12% през 2020 г.;
- към други мобилни мрежи – от 6% през 2010 г. – на 18% през 2020 г.

Видно от горепосочените данни, делът на трафика към други национални мрежи нараства за разлика от дела на трафика в рамките на собствената фиксирана мрежа. Последното е индикатор за преодоляване на затварянето на трафик в мрежата на всяко от предприятията, което е резултат от регулаторната намеса на съответните пазари на едро.

1.3. Тенденции на пазара на фиксирана телефонна услуга

Въз основа на информация за периода 2010 – 2020 г. относно състоянието и тенденциите на развитие на фиксираната гласова услуга, КРС стигна до следните заключения:

- Намаляващият интерес на потребителите към фиксираната телефонна услуга рефлектира ежегодно върху потреблението на услугата и съответно върху плътността ѝ по население и домакинства;
- Устойчивата тенденция на намаление в потреблението на фиксираната телефонна услуга като цяло се дължи на динамичното развитие в сектора на електронните съобщения и широкото навлизане на нови технологии, които дават възможност за достъп до услуги - независими от местоположението на крайния ползвател;

- Предлаганите от предприятията абонаментни планове с включени минути за разговори към всички национални мрежи е предпоставка за промените в моделите на потребление на гласови услуги. Достъпността на фиксираната услуга и изгодните условия за ползването ѝ на практика доведоха до намаляване на интереса за потребление на обществени телефонни апарати.

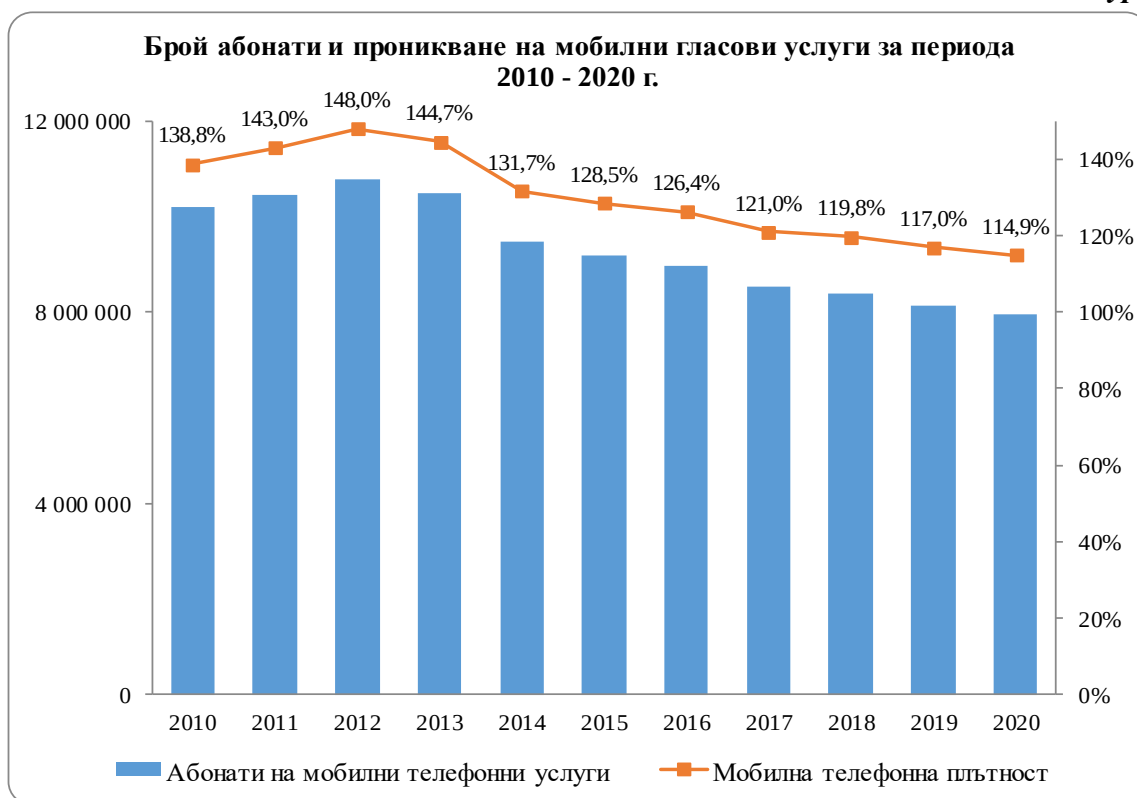
2. Развитие на мобилните гласови телефонни услуги

2.1. Абонати на мобилни гласови телефонни услуги

В периода 2010-2020 г., с изключение на леко покачване през първите две години, се наблюдава устойчива тенденция на спад в броя на абонатите и процента на проникване на мобилни гласови услуги. Броят на активните SIM⁶ карти с възможност за ползване на гласови услуги към 31.12.2020 г. е с 26% по-малко в сравнение с най-високата отчетена стойност за периода към 31.12.2012 г.

В резултат на намалението в абсолютно изражение на потребителите на мобилни телефонни услуги, към 31.12.2020 г. показателят „мобилна телефонна плътност“ намалява до 114,9 %, като бележи спад с 33,1 процентни пункта спрямо 2012 г., когато е отчетена и най-високата стойност на този показател за периода.

Фигура 5

Източник: Данни, подадени в КРС

За установеното намаление в броя на абонатите на мобилни гласови услуги основно влияние оказва спадът в броя на потребителите на предплатени услуги. Причините за отчетения спад на броя и на относителния дял на предплатените карти (фигура 6 по-долу) са комплексни – от една страна той се дължи на предприетите от

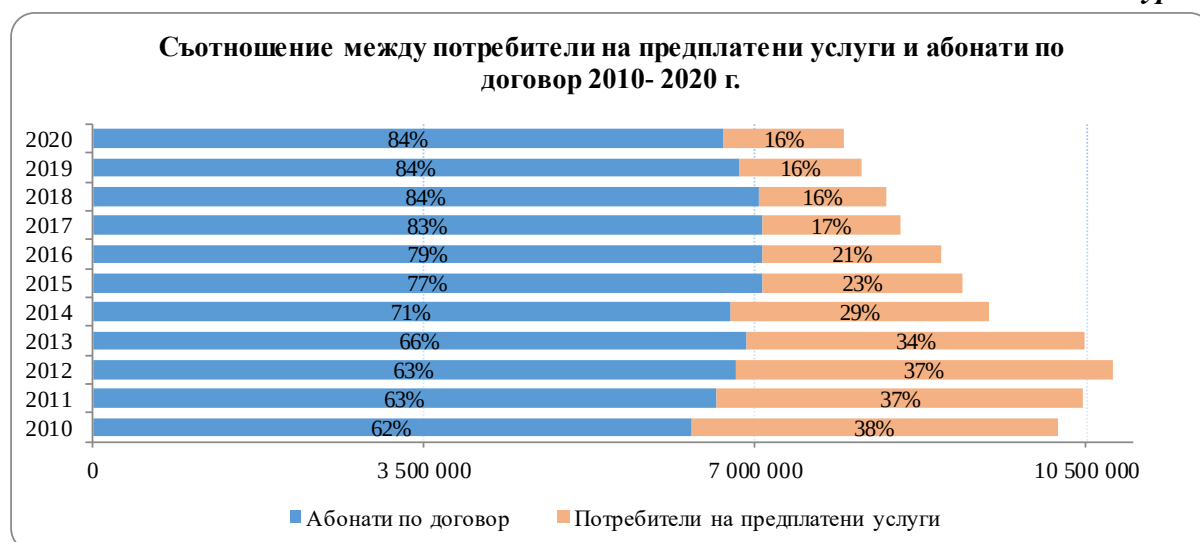
⁶ За активни се считат SIM карти, чрез които са осъществени изходящи или входящи повиквания поне веднъж през последните 3 месеца. Не са включени картите за пренос на данни без възможност за осъществяване на гласови телефонни повиквания.

мобилните оператори през 2017 г. мерки по деактивиране на предплатени SIM карти на потребители, които имат над 10 регистрирани на свое име такива (мерките са в съответствие със ЗЕС и Закона за противодействие на тероризма⁷), а от друга, е налице и миграция от предплатена услуга към услуга по договор.

Косвен фактор за посочения спад продължава да бъде и намалението в броя на абонатите, които използват SIM карти на повече от един оператор. Това намаление е резултат от наблюдаваната през анализирания период тенденция на пазара мобилните оператори да предлагат оферти (абонаментни/предплатени тарифни планове), в които включват голям или неограничен обем минути за разговори както в собствената мобилна мрежа (on net), така и извън нея (off net). Наличието на такива абонаментни планове обезсмисля често срещаната до преди това практика абонатите да поддържат SIM карти към повече от един оператор.

В периода 2010-2020 г. е регистриран значителен ръст на абонатите на пакетни услуги с включен абонамент за мобилна телефонна услуга, като в края на 2020 г. техният брой е 5 889 467, което представлява 74% от общия брой абонати на мобилни телефонни услуги.

Фигура 6

Източник: Данни, подадени в КРС

Като цяло за периода 2010-2020 г. се отчита тенденция на спад при потребителите на предплатени услуги като техният брой към 31.12.2020 г. намалява с 67 % спрямо 31.12.2010 г., а дялът им в общия брой потребители⁸ на мобилни телефонни услуги се понижава до 16% в края на 2018 г. и остава на това ниво и към края на 2020 г. Това се отразява пряко върху показателя „брой активни SIM карти” и както беше посочено, той непрекъснато намалява след 2012 г. В процентно изражение, намалението в броя на абонатите по договор и в броя на потребителите с предплатени карти за 2019 г. и 2020 г., е почти еднакво. Това обстоятелство обуславя и липсата на промяна в съотношението между потребителите на предплатена мобилна телефонна услуга и абонатите по договор през 2019 г. и 2020 г. спрямо предходната 2018 г.

⁷ Чл. 138г от ЗЕС (ДВ, бр. 103 от 27 Декември 2016 г.): *Предприятията, предоставящи обществени телефонни услуги чрез фиксирани и/или мобилни наземни мрежи, нямат право да регистрират и/или да активират на името на един потребител повече от 10 телефонни номера, чрез които се предоставят предплатени телефонни услуги.*

⁸ Данните не отчитат картите за услуги за мобилен пренос на данни, от които не могат да бъдат осъществявани гласови телефонни повиквания.

Предпочитанието на крайните потребители да използват услуги на абонаментна основа вместо предплатени услуги може да се обясни с по-изгодните условия, предлагани от мобилните предприятия при сключване на писмен договор, в т.ч. пониски цени за разговори и множество промоционални оферти с включени безплатни минути и крайни устройства. Следва да бъде отчетено и обстоятелството, че през разглеждания период мобилните оператори въведоха срок на валидност на включените в даден предплатен мобилен план минути за разговори, SMS съобщения и МВ интернет, който до голяма степен доближава използването на предплатена карта до месечен абонамент и я прави неизгодна за потребителите.

2.2. Потребление на мобилни гласови телефонни услуги

Независимо от наличието на спад в броя на абонатите на мобилна телефонна услуга, описано в т. 2.1., потреблението на услугата⁹ непрекъснато се увеличава, като за 2020 г. то е с 61% повече спрямо 2010 г. Съответно се наблюдава и увеличение на средно изговорените минути на абонат на месец, като от 111 мин. на месец през 2010 г. потреблението през 2020 г. нараства на 230 мин. на месец на абонат, което е ръст на проведените разговори със 107 %.

Фигура 7

Източник: Данни, подадени в КРС

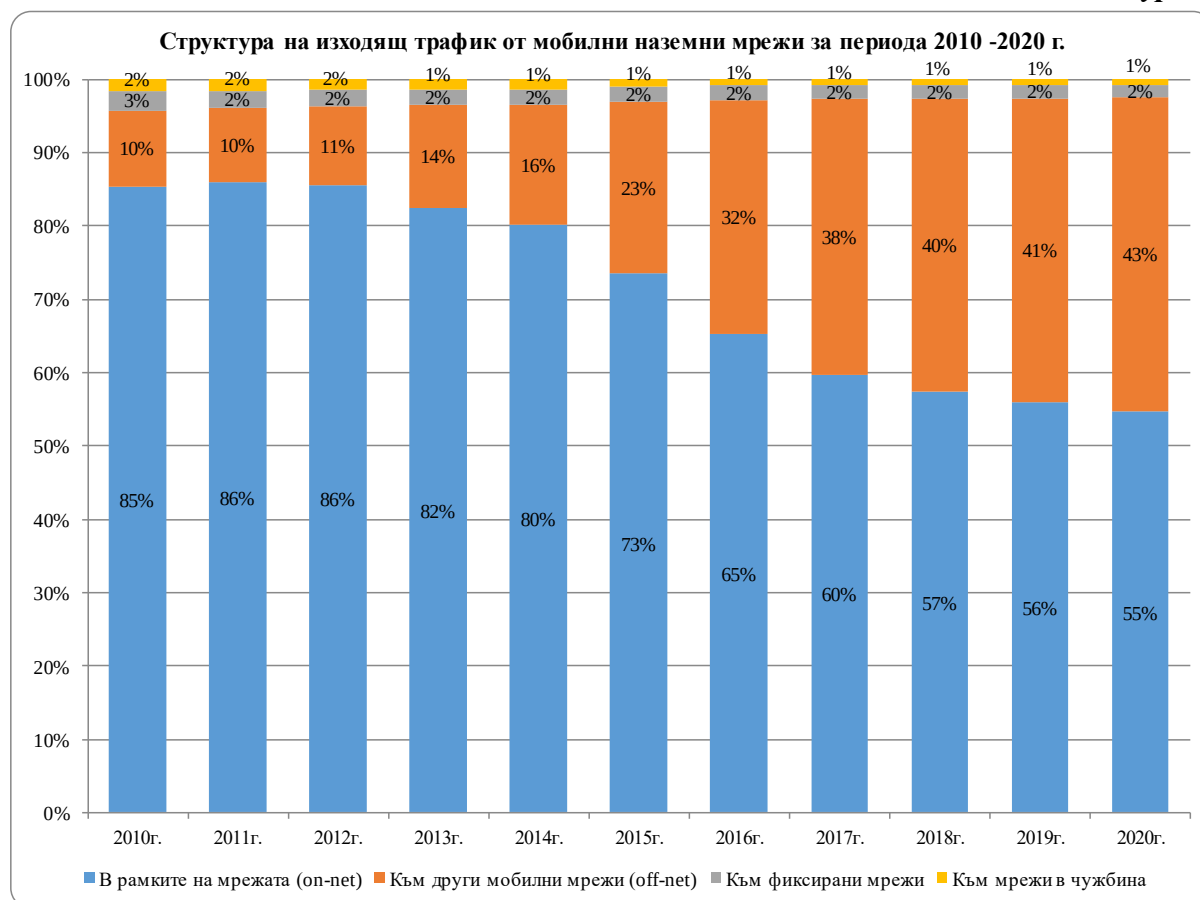
Този ръст в потреблението на мобилна телефонна услуга се дължи изцяло на увеличение при обема на разговорите извън собствената мобилна мрежа (off net). За 2020 г. обемът на тези разговори е с 33 % повече спрямо 2010 г. Трафикът в рамките на собствената мрежа нараства с 37% за периода 2010 г. – 2013 г., а за периода 2013 - 2020 г. - намалява с 25%. След 2017 г. трафикът към мрежи в чужбина расте с бавни темпове, но дялът им в структурата на общия обем се запазва стабилен.

В резултат от горното се изменя и структурата на трафика – през 2020 г. спрямо 2010 г. дялът на off-net трафика нараства с 32,5 процентни пункта до 54,6 % от общия реализиран трафик, за сметка почти изцяло на дела на on-net трафика, който намалява съответно с 30,7 процентни пункта до 42,9 %. Това до голяма степен се дължи на регулаторната намеса на съответните пазари на едро и наложените

⁹ Изходящ трафик (измерен в брой реално изговорени минути), генериран от потребителите на мобилна телефонна услуга в рамките на дадена мобилна мрежа (on net трафик), към други мобилни мрежи в страната (off net трафик), към фиксирани мрежи в страната и към мрежи в чужбина.

специфични задължения, чрез които бе преодолян проблема със затваряне на трафик в собствената мрежа.

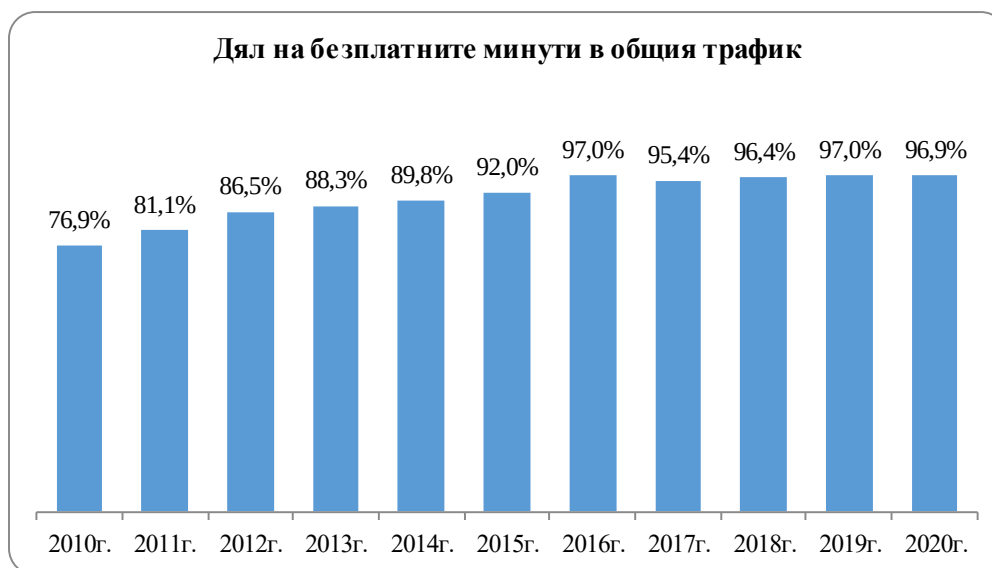
Фигура 8

Източник: Данни, подадени в КРС

Гореизложеното показва ясно, че крайните потребители разполагат с все по-благоприятни условия за разговори, не само в мрежата на предприятието, на което са абонат, а и извън нея. В периода, обхванат в настоящия анализ, предлаганите от мобилните предприятия абонаментни планове, както и предплатените планове, включват голям или „неограничен“ брой „безплатни“ минути, които могат да бъдат използвани за повиквания към всяка национална мрежа (собствена мобилна мрежа, към друга мобилна мрежа или към фиксирани мрежи). След изчерпването на включените в плана (абонаментен или предплатен) минути, цената на минута разговор е една за всички национални мрежи. В резултат от описаната практика, както и поради непрекъснатото увеличаване на броя включени в плана минути, делът на трафика от изговорените „безплатни минути“, включени в цената на месечния абонамент, нараства, като в края на 2020 г. достига 96,95% от общия обем на изговорените от потребителите на мобилни услуги минути.

На следващата фигура графично е представено изменението в дела на безплатните минути, включени в абонаментните планове, в общия изходящ от мобилните мрежи трафик.

Източник: Данни, подадени в КРС

От представените данни е видно, че за периода 2010 – 2020 г. потреблението на мобилна гласова услуга в страната е силно повлияно от абонаментните и предплатени планове с включени „безплатни“ минути за разговори. Следва да бъде отбелязано, че през 2016 г. е налице своеобразен пик в дела на изговорените „безплатни“ минути, включени в месечния абонамент. Това се дължи изцяло на ръст с 51,6% на обема на изговорени „безплатни“ минути към други мобилни мрежи в страната през 2016 г. спрямо 2015 г. След 2018 г. дялът на трафика от изговорените „безплатни минути“, включени в цената на месечния абонамент, остава относително непроменен като се движи между 96 % и 97 %.

2.3. Перспективи за развитие

Основните перспективи за развитие на сегмента на мобилните телефонни услуги в България могат да се очертаят в следните насоки:

- Забавяне в спада на броя на абонатите на мобилна телефонна услуга и ръст в потреблението на услугата, предоставяна в пакет с други електронни съобщителни услуги, като най-предпочитаният вид пакетна услуга ще продължи да бъде мобилна гласова услуга и мобилен достъп до интернет. Това се дължи на засилващото се значение на достъпа до глобалната мрежа за всички граждани на държавата с оглед пълноценно участие в социалния и икономически живот на страната;
- Запазване над 100 % на нивото на проникване на мобилната телефонна услуга;
- Наличие на силна конкуренция между основните предприятия – доставчици на мобилна телефонна услуга в страната, нарастване на размера на общото потребление на мобилна телефонна услуга и ръст в дела на трафика към други мобилни мрежи в страната (off net);
- Ръстът в потреблението на мобилна телефонна услуга се очаква да продължи, но да забави своите темпове, поради достигане зрялост на пазара и предвид влиянието на ръста в проникването на мобилен интернет и пряко свързаните с него

междупличностни съобщителни услуги без номер¹⁰, предлагащи възможности за ползване на гласови услуги, кратки текстови и мултимедийни съобщения и видеоконферентна връзка, които оказват натиск върху традиционните мобилни телефонни услуги;

- Широката достъпност на мобилната телефонна услуга и предлаганите абонаментни планове с включени минути за разговори към национални мрежи е значим фактор, който предопределя затихващия с бързи темпове интерес към ползване на обществени телефонни апарти за осъществяване на гласови повиквания.

¹⁰ OTT Over-the-top услуги

IV. Анализ на необходимостта от осигуряване на обществени телефонни апарати, справочни услуги и телефонен указател като част от задължението за предоставяне на универсалната услуга

Както е посочено в т. 2.1 на Раздел I от настоящия документ универсалната услуга е набор от услуги с определено качество, предлагани на всички потребители независимо от географското им местоположение на територията на страната на достъпна цена. Концепцията за универсалната услуга се заражда преди повече от 20 години. Либерализацията на далекосъбителния пазар и изтичането на срока на ексклузивните права за предоставяне на далекосъбителния във връзка с въвеждането на регулаторната рамка за отваряне на пазара за навлизане на нови участници и стимулиране на конкуренцията, засили значението на универсалната услуга като защитен механизъм за равен достъп на всички граждани. Чрез задължението за предоставянето ѝ се осигурява правото на достъп до електронни събителния на достъпни цени за всички крайни ползватели независимо от географското им местоположение. Така се цели да се създадат равни възможности за достъп до гласови услуги на всеки един гражданин, включително от гледна точка на свързване в определено местоположение към обществена електронна събителна мрежа и осигуряване на достъпност по отношение на ценовите условия за ползване на услуги, посредством тази мрежа.

Съгласно действащия до 9 март 2021 г. ЗЕС, в обхвата на универсалната услуга са включени следните услуги:

а) свързване в определено местоположение към обществена електронна събителна мрежа независимо от използваната технология;

б) предоставяне на обществени телефонни услуги чрез свързването по б. а), което да позволява осъществяване на входящи и изходящи национални и международни повиквания;

в) осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, които осигуряват провеждане и на безплатни спешни повиквания към национални номера и към единния европейски номер за спешни повиквания "112";

г) осигуряване на телефонен указател с номера на всички абонати на обществени телефонни услуги;

д) осигуряване на телефонни справочни услуги, достъпни за всички крайни потребители, включително ползващите обществени телефони и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги;

е) осигуряване на достъп до обществени телефонни услуги, включително услугите за спешни повиквания, телефонен указател и справочни услуги за хора с увреждания, подобни на ползваните от другите крайни потребители.

Включването на всички горепосочени услуги в обхвата на универсалната услуга цели гарантиране на достъп за всички граждани с оглед предотвратяване на социална изолация и участие в социално-икономическия живот на държавата. В този смисъл задължението за осигуряване на ОТА се отнася до предоставяне на услугата за целите на обезпечаването на разумната необходимост на потребителите от гледна точка на географското покритие на обществените телефонни мрежи. Това е заложено и в регулаторната рамка доколкото разгръщането на електронните събителни мрежи,

които осигуряват достъп в определено местоположение е дълъг и сложен процес, обвързан с административни процедури и финансови ангажменти.

По отношение на справочните услуги и осигуряването на телефонен указател, е осигурено правото на всички абонати при изрично изразено желание от тяхна страна данните им да бъдат вписани, коригирани или заличени от телефонния указател. В съответствие с концепцията за универсалната услуга, приложима след либерализацията на пазара, информацията в указателите и справочната услуга представляват важно средство за достъп до обществените телефонни услуги и част от задължението за предоставяне на универсална услуга. Потребителите и ползвателите имат възможност да ползват указатели и справочна услуга за всички регистрирани телефонни абонати и техните номера. Същевременно относимите европейски документи относно обработката на личните данни и защитата на неприкосновеността на личния живот в телекомуникационния сектор гарантират правото на абонатите за защита на личната им сфера по отношение на включването на лични данни в обществените телефонни указатели.

Отчитайки развитието в сектора за разглеждания период, значението на телефонните указатели и справочните услуги за крайните потребители все повече се измества от възможностите за достъп до информация чрез интернет. Поради тази причина тези услуги имат затихваща функция, както и осигуряването на обществени телефонни апарати, предвид достигнатото ниво на разгръщане на електронните съобщителни мрежи. В тази връзка действащата към момента регулаторна рамка, предвижда преразглеждане на посочените услуги, като част от обхвата на универсалната услуга, от гледна точка на тяхната обществена значимост и като цяло на необходимостта от предоставянето им.

1. Обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество

Броят на обществените телефонни апарати, собственост на „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК), намалява почти два пъти през анализирания период.

Броят на ОТА, собственост на БТК, в чиито качествени характеристики са включени улеснения за потребители с увреден слух и за потребители, лишени от зрение или с увредено зрение, към 31.12.2020 г. достигат 58,5% от общия брой обществени телефонни апарати в страната. Част от тях са снабдени с текстова или друг вид връзка за хора с увреден слух или говор и са достъпни за потребители в инвалидни колички, като са монтирани на подходящи места. През 2020 г. качеството на предоставяните ОТА е 90%, като съответства на целевите стойности на параметрите за качество на обслужване, определени с Решение № 345/31.03.2011 г. на КРС.

Безплатни повиквания към националните номера за спешни повиквания и към единния европейски номер за спешни повиквания „112“ могат да бъдат осъществени от всички обществени телефонни апарати.

През разглеждания период 2010-2020 г. се наблюдава драстичен спад на трафика в минути на генерираните от ОТА телефонни разговори.

Фигура 10

Източник: Данни, подадени в КРС

Както се вижда от представената фигура 10, трафикът в минути на генерираните от ОТА телефонни разговори през 2020 г. е намалял с 95 процентни пункта спрямо отчетения през 2010 г. Това води до значително намаление на средното дневно потребление на 1 брой телефонен апарат до 15 секунди през 2020 г.

При повикванията, генерирани от ОТА през 2020 г. към спешни номера, също се наблюдава намаление на трафика в минути с 34% спрямо 2010 г. Средното дневно потребление на 1 брой телефонен апарат от генерирани повиквания към спешни номера е 22 секунди през 2020 г.

Тези данни сочат липсата на интерес от страна на ползвателите към този вид услуга, което е обусловено от достъпността както на фиксираната, така и на мобилната телефонна услуга. Видно от данните, представени в Раздел III, т. 2.1. на настоящия документ степента на проникване на мобилната телефонна услуга сочи широкото ѝ разпространение сред крайните потребители. Така потребителят има възможност да осъществява повиквания, независимо от местоположението си. Заедно с предлаганите абонаментни планове с включени минути за повиквания към всички национални мрежи, това предопределя формираните потребителски предпочитания по отношение на ползваните електронни съобщителни услуги. Вследствие на ускореното навлизане на новите технологии, потребителският интерес към ползване на ОТА намалява с бързи темпове.

2. Осигуряване на телефонен указател

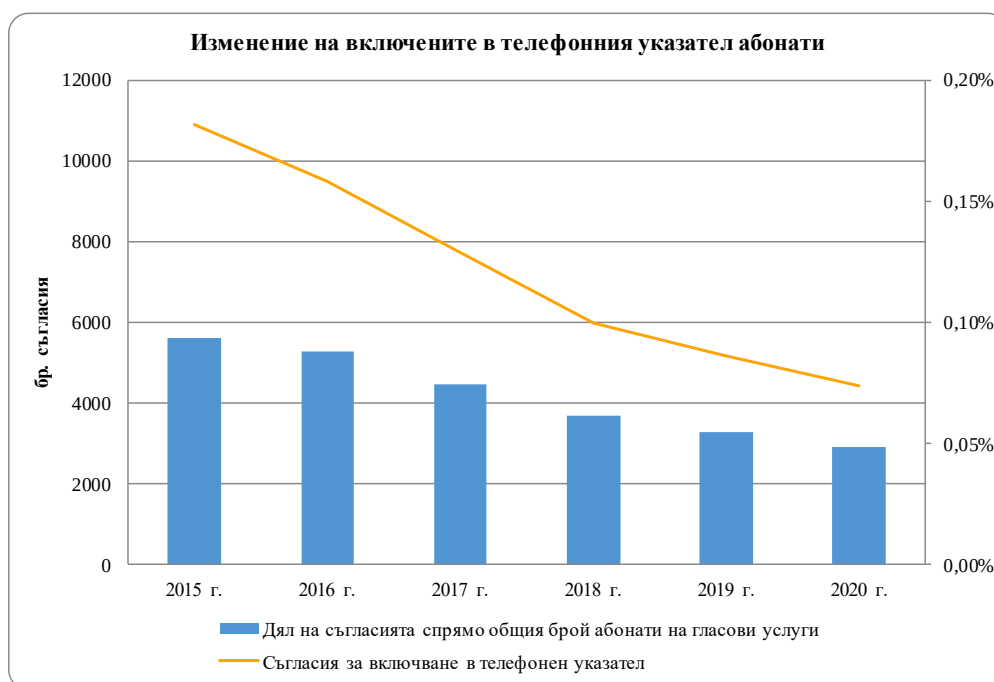
Съгласно чл. 6 на Наредба № 5 от 13 декември 2007 г. за условията и реда за издаване на телефонни указатели, включително работата с базите данни, тяхното прехвърляне и ползване, както и за предоставяне на телефонни справочни услуги, предприятието, задължено да предоставя универсалната услуга, издава поне един телефонен указател в печатна и/или електронна форма.

Минимално необходимата информация в телефонния указател за даден абонат, регламентирана в чл. 12 от Наредбата, включва: за физическите лица - име, адрес и телефонен номер, а за едноличните търговци и юридическите лица - наименование (фирма), адрес и телефонен номер. В телефонния указател могат да се съдържат допълнителни данни за абонатите като: информация за други телефонни номера на абоната, информация за други лица, с които съвместно ползват абонатната линия, номер на факс, адрес на електронна поща, професия, предмет на дейност (за абонатите - еднолични търговци, юридически лица) и други. Включването на част или всички от посочените данни в телефонния указател се извършва след изричното съгласие на абоната.

Влизането в сила на Регламент (ЕС) 2016/679 (Общият регламент относно защитата на данните) води до намаляване на броя на абонатите, предоставили съгласие данните им да бъдат включени в телефонния указател. Голяма част от абонатите предпочитат да опазят личните си данни, в т.ч. имена, адреси, тел. номера, поради което се ползват от правото си да не предоставят данни за телефонен указател. Това неминуемо води и до промени в поведението на абонатите на електронни съобщителни услуги, които вече не ползват утвърдените и обичайни канали за достъп до такава информация, а именно телефония указател (включително наличния електронен такъв), поради намаляващия обем на информация в него.

Съгласно данните предоставени от БТК (фиг. 11 по-долу), делът на броя на абонатите, предоставили съгласие данните им да бъдат включени в телефонния указател, представляват едва 0,05% от общия брой абонати на гласови услуги. В абсолютна стойност, броят на потребителите, изразили желание да бъдат включени в телефонния указател, намалява над 2 пъти за периода 2015-2020 г.

Фигура 11

Източник: Данни, подадени в КРС

Последното печатно издание на телефонния указател, предоставян от БТК, в качеството му на задължено предприятие е от 2011 г. КРС със свое Решение № 1608/2010 г. е одобрила тираж от 35 000 бр., а са реализирани едва 152 броя. За периода 2016-2020 г. няма реализирани приходи от продажба на телефонни указатели в печатна форма. Това е индикация за липса на интерес към печатното издание на

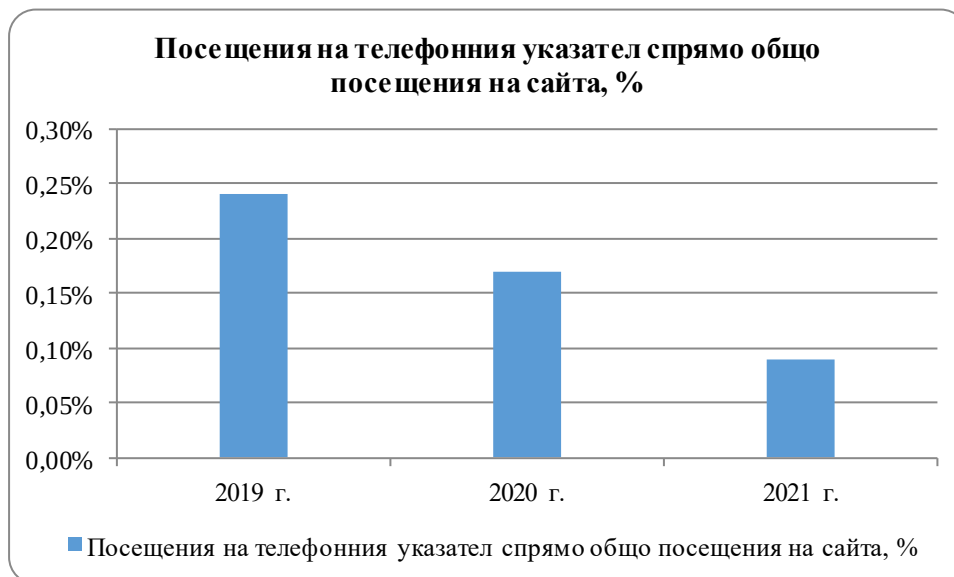
телефонния указател. Последното е обусловено от възможностите за бърз достъп до актуална информация чрез интернет пространството, което не би могло да се постигне с телефонния указател в печатна форма. В тази връзка, в периода 2011-2020 г., КРС ежегодно одобрява издаването на телефонен указател единствено в електронна форма, след отправено мотивирано искане на БТК.

Свързаността на крайните потребители до глобалната мрежа даде предимство на телефонния указател в електронна форма. Той е по-удобен за ползване и предоставя възможности за актуализиране на информацията в реално време. Отчитайки тези тенденции и в съответствие с решенията на КРС за одобряване на формат на телефонния указател, през последните години БТК поддържа на своята страница в интернет телефонен указател в електронна форма, като информацията в същия се актуализира своевременно, съгласно желанията на абонатите.

Указателят съдържа изключително подробна информация не само за ползваните от абонатите номера, но и разнообразна допълнителна информация. Търсенето на абонати е възможно по няколко критерия – име, адрес, населено място, като по този начин се минимизира рискът от неточности при предоставяне на данни. Допълнително, БТК предоставя информация за селищните кодове в България, както и за международните кодове, като и двете функционалности са подкрепени с интерактивни карти за максимално улеснение на абонатите. В допълнение, БТК поддържа също така и версия на телефонния указател за ползване чрез смарт телефони и други мобилни устройства.

Според предоставената от задълженото предприятие информация, въпреки поддържаните функционалности на телефонния указател в електронна форма, е налице пренебрежим интерес към услугата.

Фигура 12

Източник: Данни, подадени в КРС

Както се вижда от фигурата, посещенията от крайни потребители с цел ползване на телефонния указател са под 1 %, като има трайно намаление спрямо общо посещенията на сайта за последните три години.

Причина за липсата на интерес е тенденцията на спад в броя на абонатите на обществени електронни съобщителни услуги в определено местоположение като цяло, както и възползването на потребителите от правото им техните данни да не бъдат

включени в указателя с оглед опазване на личните данни. На практика това значително намалява информацията, съдържаща се в телефонния указател, което от своя страна стеснява и кръга на ползвателите на тази информация.

Отчитайки гореизложеното, данните в настоящия анализ показват недвусмислено липса на интерес към ползването на този елемент от УУ. Предвид динамичното развитие на технологиите и ускореното навлизане на достъпа до интернет, чрез който потребителите ползват актуална информация в реално време, телефонният указател не представлява услуга от обществена значимост. Поддържането на този елемент от универсалната услуга на практика не допринася за общественото благосъстояние и генерира разходи, без обществени ползи. Поради което КРС счита, че задължението за поддържане на телефонен указател с номера на всички абонати на обществени телефонни услуги следва да бъде отменено.

3. Осигуряване на телефонни справочни услуги

В съответствие с действащите задължения за предоставяне на универсалната услуга, задълженото предприятие следва да осигурява телефонни справочни услуги, достъпни за всички крайни потребители, включително ползващите обществени телефони и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги. В изпълнение на посоченото задължение, БТК предлага извършване на справки чрез номер 11800. Предоставяната от предприятието справочна услуга се явява алтернатива на телефонния указател в електронна форма, доколкото ползваната база данни е напълно идентична с тази на телефонния указател в електронна форма и се обновява ежедневно.

Предоставянето на справочни услуги онлайн (в електронен вид) под формата на указател или чрез справка от оператор, гарантира предоставяне на търсената информация в изключително кратки срокове. Наред с това електронната среда позволява тази информация да се предоставя в реално време и в най-актуалната към момента форма. По този начин предприятието се стреми да удовлетвори потребностите от информация на крайните потребители. Въпреки това, предоставените от БТК данни сочат негативни тенденции при ползване на справочни услуги по аналогия с тези при телефонния указател, както може да се види от долната фигура.

Фигура 13

Източник: Данни, подадени в КРС

За периода 2010 – 2020 г. обемът на повикванията към номер 11800 се свива повече от 33 пъти, което ясно показва липсата на потенциал в тази услуга да допринесе за повишаване на благосъстоянието на онази част от потребителите на гласови услуги, които биха се възползвали от механизма на защита, който УУ им предоставя.

Отчитайки изложеното КРС счита, че задължението за осигуряване на справочни услуги като част от универсалната услуга следва да бъде отменено.

V. Изводи относно действащите задължения за осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, на телефонен указател и на телефонни справочни услуги, като част от услугите от обхвата на универсалната услуга

Резултатите от извършения анализ (Раздел IV) сочат, че обществените телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, телефонният указател и телефонните справочни услуги вече не представляват услуги от обществен интерес, които допринасят за подобряване на благосъстоянието на обществото. Анализът на данните потвърждава наблюдаваните през разглеждания период тенденции на спад при ползване на тези услуги, което се дължи преди всичко на динамичното развитие на технологиите и ускореното навлизане на достъпа до глобалната мрежа. Това доведе до значителни промени в сектора на телекомуникациите и изменение в моделите на потребление. Потребителското търсене коренно се промени като традиционните услуги се изместват от интернет, който се ползва от различни свързани устройства (смартфони, планшети и др.) и предоставя възможности за незабавен и неограничен достъп до информация и различни цифрови услуги на потребителите. Поради тази причина ОТА, телефонният указател и справочните услуги изгубиха значението си на защитен механизъм за равен достъп до гласови телефонни услуги за всеки един гражданин.

Ускореното навлизане на новите технологии в сектора на телекомуникациите и развитието на устойчива конкуренция при предоставянето на електронни съобщителни услуги, включително промените в моделите на потребление, са отчетени в действащата регулаторна рамка. Поради тази причина е предвидена възможност регулаторните органи да преразглеждат действащите задължения от обхвата на универсалната услуга, като отчетат националните особености от гледна точка на защитата на обществен интерес. В тази връзка и в изпълнение на § 356 от ПЗР на ЗИД на ЗЕС, КРС изготви настоящия анализ за целите на преразглеждането на действащите задължения за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга.

Данните за последните 10 години сочат липса на интерес от страна на потребителите и съответно липса на необходимост от запазване на задължението за осигуряване на ОТА. За това допринесе достъпността на мобилната гласова услуга, както на национално, така и на международно ниво. Намаляването на цените на едро се отрази в намаляване на цените за крайните потребители, а Регламента за роуминга предостави възможност на крайните потребители да ползват мобилните си устройства за повиквания, за които заплащат цени като у дома. Това е основната причина за драстичното намаляване на повикванията от обществените телефонни апарати, включително и до 112.

По отношение на осигуряването на телефонен указател и телефонни справочни услуги, видно от анализа се отчита драстичен спад на броя на абонатите, предоставили съгласието си за включване в телефонния указател, както и силно намаляващ интерес към ползването на тези услуги.

Предвид изложеното запазването на задължението за осигуряване на обществени телефони, телефонен указател и телефонни справочни услуги при липса на

необходимост и на обществен интерес би било прекомерна административна и финансова тежест както за предприятието, така и за сектора, който потенциално би финансирал тежестта на тази услуга.

В съответствие с изводите от настоящия анализ и отчитайки националните условия, КРС е на мнение, че не са налице основания за продължаване на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и на телефонни справочни услуги, като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга. В тази връзка регулаторът счита, че задължението за осигуряване на горепосочените услуги, като част от задължението за предоставяне на универсална услуга, следва да бъде отменено.

VI. Оценка на ефекта от преразглеждане на задълженията за осигуряване на обществени телефонни апарати и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга

В настоящия документ КРС представи анализ на действащите задължения за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, наложени като задължения за предоставяне на универсална услуга като част от услугите от обхвата на универсалната услуга. Резултатите от анализа потвърдиха наблюдаваните тенденции на спад в потреблението на посочените услуги, което доказва силнозатихващото им значение за осигуряване на равен достъп до електронни съобщения на потребителите. Наличието на задължение за предоставяне на тези услуги не допринася за постигането на целите, посочени в чл. 4 на ЗЕС. В тази връзка КРС разглежда въздействието на предложената отмяна на горепосочените задължения по отношение на отделните групи заинтересовани страни, както следва:

- Въздействие върху сектора на електронните съобщения

Отпадането на горепосочените услуги от обхвата на универсалната услуга има отношение единствено към предприятието, на което е възложено задължението за предоставяне на универсалната услуга и съответно към регулаторния орган. Липсата на задължение за осигуряване на обществени телефонни апарати, телефонни указатели и справочни услуги, ще премахне тежестта върху задълженото предприятие да предоставя услуги, към които няма никакъв интерес от страна на потребителите. Така предприятието ще има възможност да оптимизира разходите си, което ще стимулира повишаване на ефективността му. Наред с това освободеният финансов ресурс може да бъде насочен към инвестиции в нови технологии, с които да се предоставят нови и по-качествени услуги на крайните ползватели.

Отпадането на разглежданите в анализа услуги, като част от задължението за предоставяне на универсалната услуга, ще доведе до намаляване на административните разходи и на регулаторния орган, предвид осъществявания мониторинг и контрол във връзка с изпълнение на задълженията. Това осигурява възможности за оптимизиране на ресурсите на регулатора и насочването им към новите предизвикателства, свързани с динамичното развитие на сектора на електронните съобщения и въвеждане в практиката на изискванията на Европейския кодекс за електронни съобщения.

Конкурентната среда няма да бъде засегната от отпадането на задълженията за осигуряване на обществени телефонни апарати, телефонни указатели и справочни услуги, предвид отчетената липса на интерес към тези услуги, както от страна на потребителите, така и от страна на участниците на пазара. Наред с това ще се намалят разходите на конкурентните предприятия, свързани със събиране и обработване на съгласията на техните абонати за включването им в телефонния указател.

- Въздействие върху крайните ползватели

Резултатите от извършения анализ (Раздел IV) доказват по безспорен начин силно затихващата функция на обществените телефонни апарати, телефонния указател

и справочните услуги в качеството им на защитен механизъм за потребителите по отношение на осигуряването на равен достъп до електронни съобщителни услуги. Това е обусловено от динамичното развитие на технологиите в сектора на телекомуникациите, което доведе до коренна промяна в моделите на потребление и търсене на услуги. В тази връзка отпадането на задълженията за осигуряване на тези услуги, като част от универсалната услуга в областта на електронните съобщения, няма да засегне обществения интерес, тъй като те не допринасят за повишаване на общественото благосъстояние. В допълнение като непряк положителен ефект следва да се отчете премахването на тежестта по отношение на заплащане на вноски във Фонда за компенсиране на нетните разходи от предоставяне на универсалната услуга, в случай че задълженото предприятие подаде заявление за компенсация и КРС приеме, че нетните разходи представляват несправедлива тежест.

Ефектите от отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА и/или други точки за обществен достъп до гласови телефонни услуги с определено качество, за осигуряване на телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги са илюстрирани в долната таблица:

Таблица 2

Разходи	Ползи
Отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги няма да предизвика допълнителни разходи за регулатора	Преки ползи за регулатора, възникващи в следствие от отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги (Оптимизиране на вътрешно-организационни дейности, в т.ч. и заетостта на персонала; Оптимизиране на оперативните и капиталовите разходи)
Отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги не е свързано с допълнителни разходи за задълженото предприятие	Преки ползи за регулираното предприятие, възникващи вследствие от отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги (Оптимизация на вътрешно-организационните дейности, в т.ч. и на заетост на персонала; Оптимизация на краткосрочните разходи; Повишаване на инвестиционните разходи в иновации)
Като следствие от отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги не се очаква да възникнат икономически разходи	Икономически ползи (Алокативна ефективност; Производствена ефективност; Насърчаване на иновативността; Повишаване на качеството на услугите)

Отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги няма да доведе до възникване на социални разходи	Непреки социални ползи (Разширяване на портфолиото от предлагани услуги; Подобряване качеството на ползваните услуги)
---	---

Илюстративното представяне на ефектите от отмяната на задълженията за осигуряване на ОТА, телефонен указател и осигуряване на телефонни справочни услуги, доказва положителното въздействие върху сектора на електронните съобщения и ползи за обществото от развитие на иновациите.

КРС счита, че са налице основания за отмяна на разглежданите задължения от обхвата на универсалната услуга.